

Planlagte Sjonfjellet vindkraftverk: Oppdatert faggrunnlag for naturmangfold

Toralf Tysse

Planlagte Sjonfjellet vindkraftverk: Oppdatert faggrunnlag for viktig naturmangfold

Ecofact rapport: 711

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Tysse, T. 2019. Planlagte Sjonfjellet vindkraftverk: Oppdatert faggrunnlag for viktig naturmangfold. Ecofact rapport 711. 20 sider.
Nøkkelord:	Naturmangfold, oppdatering
ISSN:	ISSN 1891-5450
ISBN:	978-82-8262-709-2
Oppdragsgiver:	Freyr AS
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Toralf Tysse
Prosjektmedarbeidere:	Solbjørg Engen Torvik
Kvalitetssikret av:	Solbjørg Engen Torvik og Sina Thu Randulff
Forside:	Foto: Høyereliggende del av Sjonfjellet, Solbjørg Engen Torvik ©

www.ecofact.no

INNHOOLD

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
1 INNLEDNING	5
2 METODER	5
2.1 FAGLIGE FØRINGER.....	5
2.2 DATAINNHEMTING.....	5
3 STATUS FOR NATURMANGFOLD I 2012	6
3.1 VINDKRAFTVERKET	6
3.2 INFLUENSOMRÅDET FOR NETTILKNYTNINGEN	7
4 NYTT FAGGRUNNLAG	10
4.1 VINDKRAFTVERKET	10
4.1.1 Ny rødliste for arter.....	10
4.1.2 Ny håndbok om konsekvensanalyse, V 712 (Statens vegvesen 2018).....	10
4.1.3 Ny og oppdatert kunnskap om naturmangfoldet	11
4.1.4 Inngrepsfrie naturområder.....	11
4.1.5 Forskjell på status og verdi for naturmangfold i 2012 og i 2019	11
4.2 NETTILKNYTNINGEN	14
4.2.1 Endringer i traseer for nettilknytningen	14
4.2.2 Ny rødliste for arter.....	15
4.2.3 Ny håndbok om konsekvensanalyse, V 712 (Statens vegvesen 2018).....	16
4.2.4 Ny og oppdatert kunnskap om naturmangfoldet	17
4.2.5 Inngrepsfrie naturområder.....	17
4.2.6 Forskjell på status og verdi for naturmangfold i 2012 og i 2019	17
5 OPPSUMMERING	19
6 REFERANSER	20

FORORD

Denne rapporten belyser endringer i faggrunnlaget for viktig naturmangfold i tilknytning til planlagte Sjonfjellet vindkraftverk og nettilknytningen av dette.

Foreliggende rapport må ses i sammenheng med fagrapporten for naturmangfold som ble utarbeidet i 2012. Det er foretatt en gjennomgang av viktige forekomster av naturmangfold som ble belyst i denne fagrapporten, basert på ny rødliste og ny veileder for konsekvensanalyser. I tillegg er det gjennomført en skrivebordsutredning for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget på naturmangfold i området. Kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold er primært oppdatert med skrevne kilder.

Vi takker Ann Sjøtveit ved oppdragsgiver Freyr for godt samarbeid.

Sandnes
18.10.2019

Toralf Tysse

Toralf Tysse

SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

Rapporten belyser endringer i faggrunnlaget for viktig naturmangfold i tilknytning til planlagte Sjonfjellet vindkraftverk og nettilknytningen av dette. Det er foretatt en verdioppdatering av berørt viktig naturmangfold som en følge av ny rødliste, ny håndbok for konsekvensanalyser og oppdatert status.

Datagrunnlag

Utgangspunktet for rapporten er opprinnelig fagrapport for naturmangfold som ble utarbeidet i 2012. Viktige forekomster av naturmangfold som ble belyst i denne rapporten er på ny verdivurdert basert på ny rødliste, ny håndbok for konsekvensanalyser og oppdatert kunnskap om naturmangfold i området. For oppdatering av kunnskapen om naturmangfold er det foretatt datainnsamling fra flere kilder, men primært fra skrevne kilder.

Resultat

Det er begrenset med ny kunnskap om naturmangfoldet i influensområdet for utbyggingen av Sjonfjellet vindkraftverk og nettilknytningen av dette. Noen få områder som ble utredet i 2012 er nå tatt ut, mens noen få nye er inkludert. Som en følge av ny veileder for konsekvensanalyser, har verdien på naturtyper stort sett økt, mens flere funksjonsområder for vilt unntatt offentligheten er noe redusert i verdi.

1 INNLEDNING

Sjonfjellet i Nesna og Rana kommuner er tidligere vurdert som en aktuell utbyggingslokalitet for vindkraft. Både Nord-Norsk Vindkraft (2013) og Norsk Grønkraft (2013) har søkt om utbygging av vindkraftverk på toppen av Sjonfjellet. Nord-Norsk Vindkraft har avvirket selskapet, og søknaden deres ble trukket. Søknaden til Norsk Grønkraft var på høring i 2013, men saken er satt på vent grunnet at NVE har gitt tiltakshaver beskjed om at det er lite sannsynlig at prosjektet kan la seg realisere med el-sertifikater innen fristen 31.12.2021.

Ambio Miljørådgivning, som i 2013 ble kjøpt opp av Ecofact, utarbeidet i 2012 en fagrapport om naturmangfold i tilknytning til Norsk Grønkraft sine planer (Torvik og Tysse 2012).

Freyr AS ser nå på muligheten for en utbygging av et vindkraftverk på Sjonfjellet. I denne sammenheng ønsker selskapet en oppdatering av faggrunnlaget for naturmangfold i forhold til den opprinnelige fagrapporten om naturmangfold. Utgangspunktet er de opprinnelige planene til Norsk Grønkraft. Foreliggende rapport belyser en oppdatering av kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold i tilknytning til planlagte Sjonfjellet vindkraftverk og nettilknytningen til vindkraftverket. Traseen for nettilknytning er noe justert i forhold til planene i 2012.

2 METODER

2.1 Faglige føringer

De faglige føringene for denne rapporten er korrespondanse med Ann Sjøtveit i Freyr i 2018 og 2019. Rapporten skal omfatte ny kunnskap om naturmangfold i tilknytning til planområdet for Sjonfjellet vindkraftverk. Den nye kunnskapen skal omfatte nye registreringer av arter, naturtyper og inngrepsfrie områder, samt endringer som ny rødliste og ny håndbok om konsekvensanalyser fører med seg. Det bemerkes at for vindkraftverket ble denne gjennomgangen gjort i 2018, med utarbeiding av et notat (Tysse 2018). Denne delen er inkludert i foreliggende rapport, som også omhandler nettilknytningen.

2.2 Datainnhenting

Det er gjennomført innhenting av ny og oppdatert kunnskap om naturmangfold knyttet til planområdet for vindkraftverket og traséområdet for nettilknytningen. Følgende kilder er benyttet:

- Fylkesmannen i Nordland ved Ragnhild Mjaaseth, for viltlokaliteter unntatt offentligheten
- Rana og Nesna kommuner ved hhv. Hilde Sofie Hansen og Dag Ivar Lillevik
- Databasen Artsobservasjoner (www.artsobservasjoner.no), for funn av arter lagt inn hovedsakelig av privatpersoner

- Databasen Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no>), for funn av arter, inkludert de som er lagt inn på Artsobservasjoner og av vitenskapelige institusjoner
- Databasen Naturbase (<https://kart.naturbase.no>), for viktige naturtyper og forvaltningsmessig viktige arter
- Databasen Inngrepsfrie naturområder i Norge
<http://inonkart.miljodirektoratet.no/inon/kart>
- Ressurspersonen Atle Ivar Olsen

3 STATUS FOR NATURMANGFOLD I 2012

3.1 Vindkraftverket

Planområdet

I fagrapporten fra 2012 (Torvik og Tysse 2012) er det beskrevet flere viktige lokaliteter for både naturtyper, planter og vilt i planområdet for Sjonfjellet vindkraftverk. Tabell 3.1 gir en oversikt over disse lokalitetene og den verdisetting som ble benyttet i 2012. Verdisettingen er gjort med grunnlag i føringene i håndbok 140 (Statens vegvesen 2006), der det er skilt mellom liten, middels og stor verdi.

Tabell 3.1. Viktig naturmangfold i planområdet som var fremhevet i fagrapporten (2012).

Tema	Type	Henvisning til fagrapport	Verdi
Naturtyper (viktige)	Kalkrike områder i fjellet	Lokalitet 1 og figur 5.13 i rapport	Middels (B)
	Kalkrike områder i fjellet	Lokalitet 2 og figur 5.13 i rapport	Middels (B)
	Kalkrike områder i fjellet	Lokalitet 3 og figur 5.13 i rapport	Middels (B)
	Kystmyr/rikmyr	Lokalitet 4 og figur 5.13 i rapport	Middels (B)
	Bjørkeskog med høgstauder	Lokalitet 5 og figur 5.13 i rapport	Liten (C)
Rødlistede plantearter	Jøkelstarr (NT)	Spredt forekommende i planområdet, ikke kartfestet	Middels
	Grannsildre (NT)	Spredt forekommende i planområdet, ikke kartfestet	Middels
Vilt	Vadefugler	Hekkeområde for sandlo øst i planområdet; figur 5.14 i rapport	Middels
	Storlom (NT)	Trolig hekkeområde i planområdet, figur 5.14 i rapport	Middels
	Elg	Trekkveier, to områder på figur 5.15 i rapport	Liten

Øvrig influensområde

I tilknytning til Sjonfjellet var det i 2012 registrert flere viktige funksjonsområder for fuglearter som potensielt ville blitt berørt av en utbygging. Tabell 3.2 gir en oversikt over disse forekomstene, som stort sett omfatter hekkeområder for rovfugler.

Tabell 3.2. Rovfugler som hekker eller er mulig hekkende (kongeørn) på halvøya med Sjonfjellet.

Tema	Type	Kommentar	Verdi
Fugl	Kongeørn	Sjonfjellet inngår i et hekketerritorium for arten. Det skal være lokalisert en reirplass like utenfor planområdet. Territoriet for hekkende kongeørn er vektet som reirplassene, dvs. med stor verdi.	Stor
	Havørn	Norsk ansvarsart. Det ble anslått at 4 – 5 par hekket på Sjonhalvøya. Reirplassene er knyttet til lisidene og ikke i planområdet. Arten ble sett ved flere anledninger under feltarbeidet. Reirplasser og territorier er vektet til middels verdi.	Middels
	Fjellvåk	Arten hekker på halvøya i gode smånagerår. Det er usikkert hvor reirplassene ligger, men det kan ikke utelukkes at reir ligger i planområdet. I 2012 ble arten sett overflyge planområdet. Reirplasser og territorier er vektet til middels verdi.	Middels
	Vandrefalk	Det var kjent to hekkeplasser for arten i tilgrensende områder til planområdet i 2012. Reirplasser og territorier vektet til middels verdi.	Middels

3.2 Influensområdet for nettilknytningen

I fagrapporten fra 2012 (Torvik og Tysse 2012) er det beskrevet flere viktige lokaliteter for både naturtyper, planter og vilt i og ved traseen for nettilknytning for Sjonfjellet vindkraftverk. Tabell 3.2 og 3.3 gir en oversikt over hhv. naturtyper og artsforekomster som ble omtalt i 2012. Verdisettingen i 2012 ble gjort med grunnlag i føringene i håndbok 140 (Statens vegvesen 2006). Det er skilt mellom liten, middels og stor verdi.

Naturtyper

I tabell 3.3 er det kun inkludert naturtyper som ligger i eller i tilknytning til traseen for ledningen. I samsvar med håndbok 140, ble C-lokaliteter (lokalt viktige) gitt liten verdi, B-lokaliteter (viktige) middels verdi og A-lokaliteter (svært viktige) stor verdi.

Tabell 3.3. Viktige naturtyper i/ved ledningstraseen, fra Torvik og Tysse (2012).

Naturtype	Henvisning til fagrapport	Verdi
Gammel barskog (Hellarvegen) (Viktig, B)	Lokalitet 1 i figur 6.1	Middels
Intakt lavlandsmyr (Stormyra) (Viktig, B)	Lokalitet 2 i figur 6.1	Middels
Intakt lavlandsmyr (Helgelandsmyra) (Viktig, B)	Lokalitet 3 i figur 6.3	Middels
Brakkvannsdelta (Mæla) (Lokalt viktig, C)	Lokalitet 4 i figur 6.3	Liten
Gammel barskog (Straumdalen) (Svært viktig, A)	Lokalitet 1 i figur 6.3	Stor
Bjørkeskog med høgstauder (Straumdalen) (Viktig, B)	Lokalitet 2 i figur 6.3	Middels
Kystgranskog (Øyjorden) (Svært viktig, A)	Lokalitet 1 i figur 6.4/6.5	Stor
Rik edelløvskog (Ved Selfors) (Svært viktig, A)	Lokalitet 2 i figur 6.5 og nr. 1 i figur 6.6	Stor

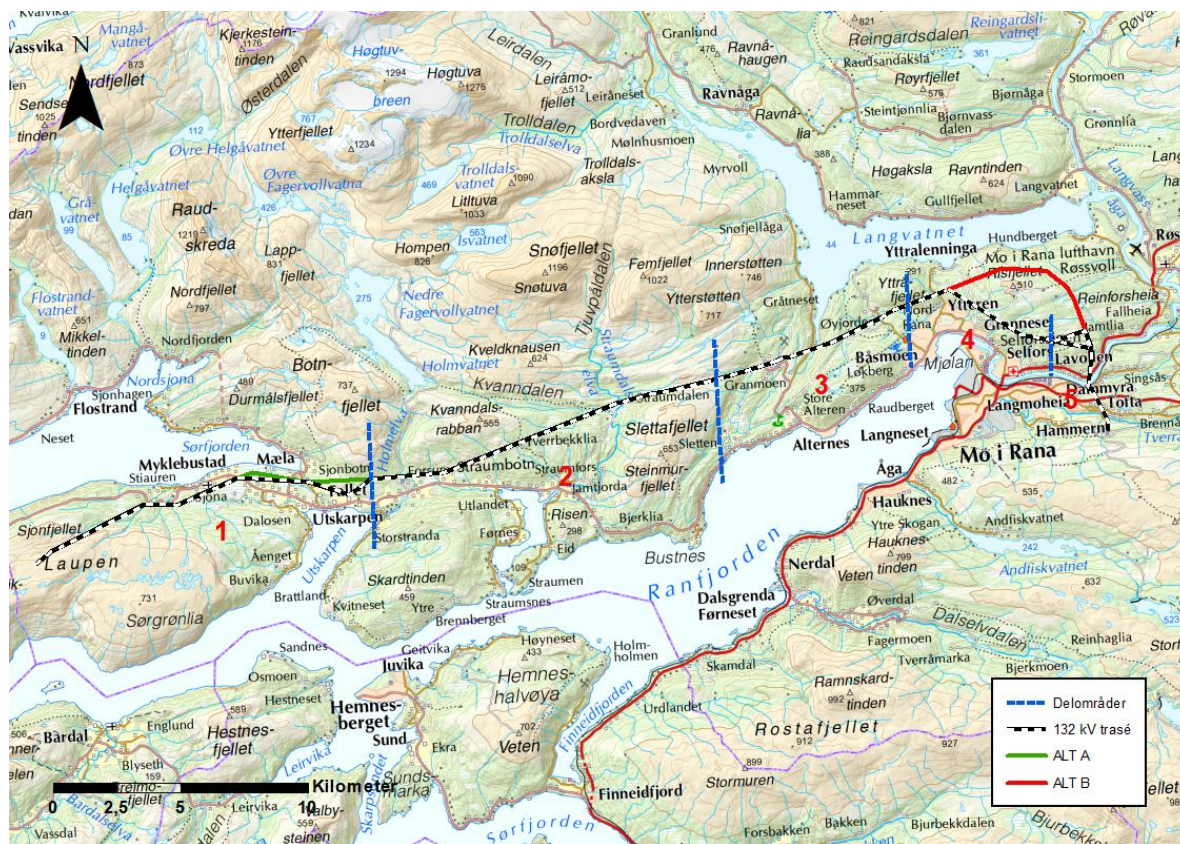
Vilt

Fagrapporten for naturmangfold inkluderte flere lokaliteter for fugler som ligger relativt langt fra ledningstraseen (tabell 3.4). Disse er inkludert grunnet en viss risiko for kollisjon med liner ved inn- og utflygning til området.

Tabell 3.4. Viktige funksjonsområder for offentlige arter i/ved ledningstraseen, fra Torvik og Tysse (2012).

Type	Henvisning til fagrapport	Verdi
Storspove (Trolig hekkeplass, Stormyra)	Lokalitet 5 i figur 6.1	Middels
Våtmarksfugler (Hekke-, raste og beiteområde, Mæla)	Lokalitet 8 i figur 6.1	Middels
Våtmarksfugler (Raste- og hekkeområde, Utskarpen)	Lokalitet 9 i figur 6.3	Middels
Sandsvale (Hekkekoloni (ved Holmelva)	Lokalitet 1 i figur 6.3	Middels
Våtmarksfugler (Hekkeområde, Straumdalen)	Lokalitet 6 i figur 6.3	Middels
Orrfugl (Spillplass midt i traseen, ved Djupdalen)	Lokalitet 2 i figur 6.4	Middels
Våtmarksfugler (Nærings- og rasteområde, Engasjyen)	Lokalitet 3 i figur 6.5	Stor
Svartspett (Reirplass, eksisterende ledning, Yttern)	Lokalitet 4 i figur 6.5	Middels

I tabell 3.5 er det vist til delområder som ble presentert av Torvik og Tysse (2012). I den rapporten ble naturmangfoldet presentert i fem delområder, med omtrentlig inndeling som vist i figur 3.1.

Figur 3.1. Inndeling av de delstrekningene av traséområdet for nettilknytningen som benyttet av Torvik og Tysse (2012).

Tabell 3.5. Funksjonsområder for arter unntatt offentligheten i/ved ledningstraseen, fra Torvik og Tysse (2012).

Type	Delområde ¹	Kommentar	Verdi
Havørn (Hekketerritorium)	1	I tilknytning til Sjonfjellet. Ingen kjente reirplasser ved traseen	Middels
Kongeørn (Hekketerritorium)	1	I tilknytning til Sjonfjellet. Ingen kjente reirplasser, men de kan ligge ved ledningstraseen	Stor
Storfugl (Spillplass)	1	I tilknytning til Sjonfjellet. Ca. 500 meter fra ledningstraseen	Middels
Vandrefalk (Hekketerritorium)	1 og 2	Adult fugl ble sett i tilknytning til sannsynlig hekkeplass.	Middels
Kongeørn (Reirplass, hekketerritorium)	2	Kjent reirplass vel 2 km fra traseen. Territoriet omfatter traséområdet	Stor
Tårnfalk (Hekkeplass)	2	Antatt hekkeplass like ved traseen, i Straumdalen	Middels
Storfugl (Spillplass)	3	Leiken ligger ca. 1 km fra traseen	Middels
Hønsehauk (NT ²) (Reirplass)	4	Kjent reir 500 meter fra traseen	Stor
Hønsehauk (NT ²) (Reirplasser, hekketerritorium)	5	Tre reirplasser registrert noe perifert i forhold til traseen	Stor

1) Fra Tysse og Torvik (2012), 2) NT = nær truet status på rødlista

4 NYTT FAGGRUNNLAG

4.1 Vindkraftverket

4.1.1 Ny rødliste for arter

Fagrapporten som ble utarbeidet i 2012 baserte seg på en rødliste for arter fra 2010 (Torvik og Tysse 2012). I 2015 kom det ny rødliste for arter (Henriksen og Hilmo, 2015), og denne er nå gjeldende. Tabell 4.1 gir en oversikt over endringer i rødlistestatus for arter som var registrert på/ved Sjonfjellet i 2012. Det er ikke registrert noen nye permanente funksjonsområder for rødlistede arter i planområdet etter at rapporten ble utarbeidet i 2012. For fugler og pattedyr vil det være flere rødlistede arter som i perioder er knyttet til planområdet, f.eks. under trekk. Tabell 4.1 omfatter imidlertid primært arter som vokser her (planter) eller hekker her (fugler).

Som det fremgår av tabellen, har våre to rypearter, sivspurv og blåstrupe kommet inn på den nye rødlista, mens storlom er tatt ut av rødlisten. Ellers har grannsildre fått oppgradert rødlistestatus med ny rødliste.

Tabell 4.1. Endringer i rødlistestatus for arter som var knyttet til planområdet pr. 2012. Rød skrift markerer at artene var/er på rødlista innenfor kategori LC = livskraftig, NT = nær truet eller VU = sårbar. Arter som ikke er beskrevet i fagrapporten er satt i kursiv.

Art	Status i planområdet pr. 2012	Rødlistestatus		Forekomst i planområdet pr. 2012
		2010	2015	
Storlom	Hekkeområde	NT	LC	Trolig hekkende i Norvikvatnet
Fjellrype	Leveområde	LC	NT	Vanlig hekkefugl i høyereliggende områder. Flere sett under befaringen.
<i>Lirype</i>	Leveområde	LC	NT	Ett funn i Artskart fra den vestligste delen av planområdet. Trolig vanlig hekkefugl i lavereliggende områder. Ikke sett under befaringen eller nevnt i rapporten
<i>Blåstrupe</i>	Hekkeområde	LC	NT	Trolig spredt og fåtallig hekkefugl. Ett funn i hekketiden lagt inn på Artskart. Ikke sett under befaringen eller nevnt i rapporten
<i>Sivspurv</i>	Hekkeområde	LC	NT	Trolig spredt hekkefugl i planområdet. Det forelå funn av arten på Artskart, og arten ble også sett under befaringen i 2012. Ikke nevnt i rapporten
Jøkelstarr	Voksested	NT	NT	Spredt forekommende
Grannsildre	Voksested	NT	VU	Spredt forekommende

4.1.2 Ny håndbok om konsekvensanalyse, V 712 (Statens vegvesen 2018)

I Statens vegvesen håndbøker om konsekvensutredning (som håndbok 140 og V712) er det faglige føringer for fastsetting av både verdi, omfang og konsekvenser for mange tema,

deriblant naturmangfold. Ved bruk av gjeldende håndbok om konsekvensutredninger vil det bli endringer av verdi for flere av de viktige forekomstene som er oppført i tabell 4.2. Dette gjelder følgende endringer:

- Alle naturtypene som er gitt middels verdi (dvs. B-lokaliteter) i tabell 1 er med ny veileder gitt stor verdi. Naturtypen som er gitt liten verdi (dvs. C-lokalitet) i tabell 1, er med ny veileder få middels verdi.
- Grannsildre har endret rødlistestatus fra NT til VU, og vil dermed få stor verdi i stedet for middels verdi.
- Funksjonsområder for NT arter har middels verdi.

4.1.3 Ny og oppdatert kunnskap om naturmangfoldet

Ny datainnhenting har ført til begrenset ny kunnskap om naturmangfoldet i plan- og influensområdet. Gjennomgangen av materialet kan kort oppsummeres som følger:

- Det er ikke registrert noen nye naturtyper i planområdet.
- Det er lagt inn noen få nye funn i den vestlige enden av planområdet, ved Hammarøyfjellet, samt helt i nord. Alle funnene ved Hammarøyfjellet er kun av vanlig forekommende arter i området, men materialet omfatter blant annet flere funn av den rødlistede fjellrypa (NT).
- Det er ikke registrert hekkelokaliteter for rovfugl i planområdet som er unntatt offentligheten. Derimot er det fremkommet opplysninger om nye reirplasser for havørn, kongeørn og vandrefalk i tilgrensende områder på halvøya. Det er dokumentert at et kongeørnpar holder territorium som dekker planområdet.

4.1.4 Inngrepsfrie naturområder

De to siste oppdateringene på INON i Norge ble gjennomført i 2008 og i 2013. I fagrapporten fra 2012 ble status for 2008 lagt til grunn. I perioden mellom 2008 og 2013 har det ikke skjedd noen endringer av status for inngrepsfrie områder på halvøya med Sjonfjellet.

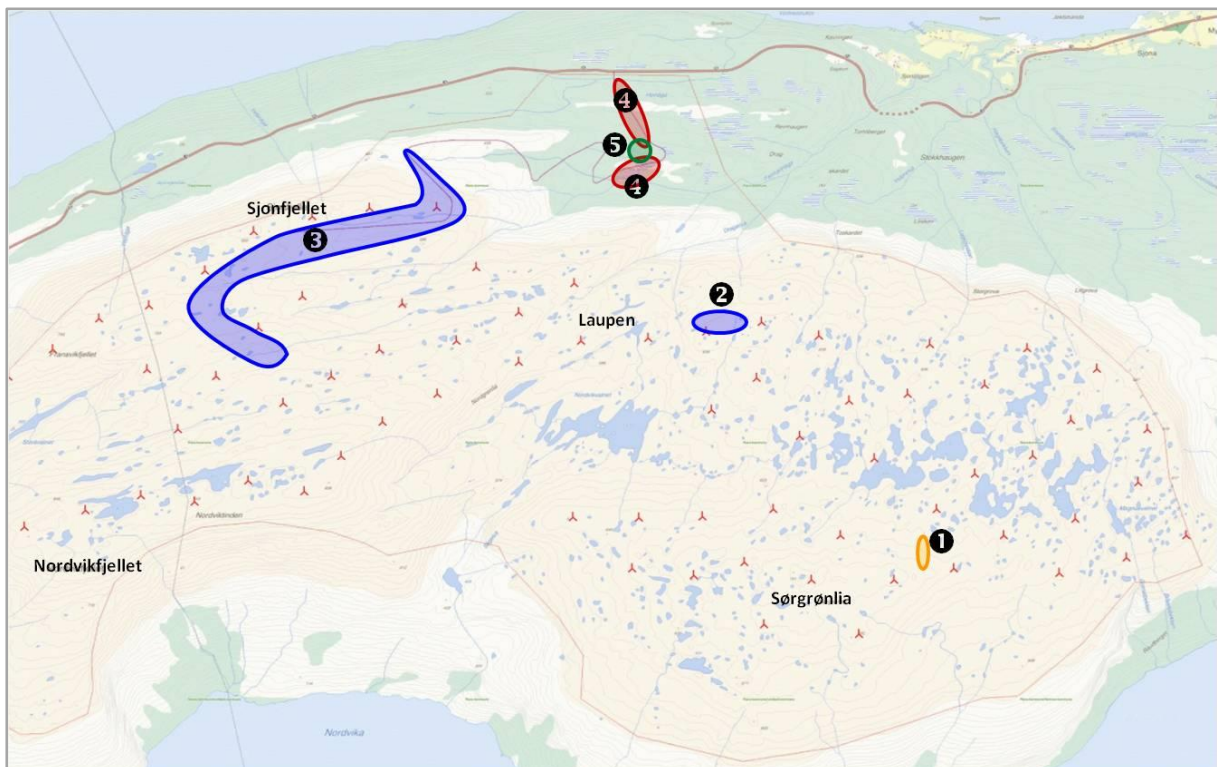
4.1.5 Forskjell på status og verdi for naturmangfold i 2012 og i 2019

Planområdet

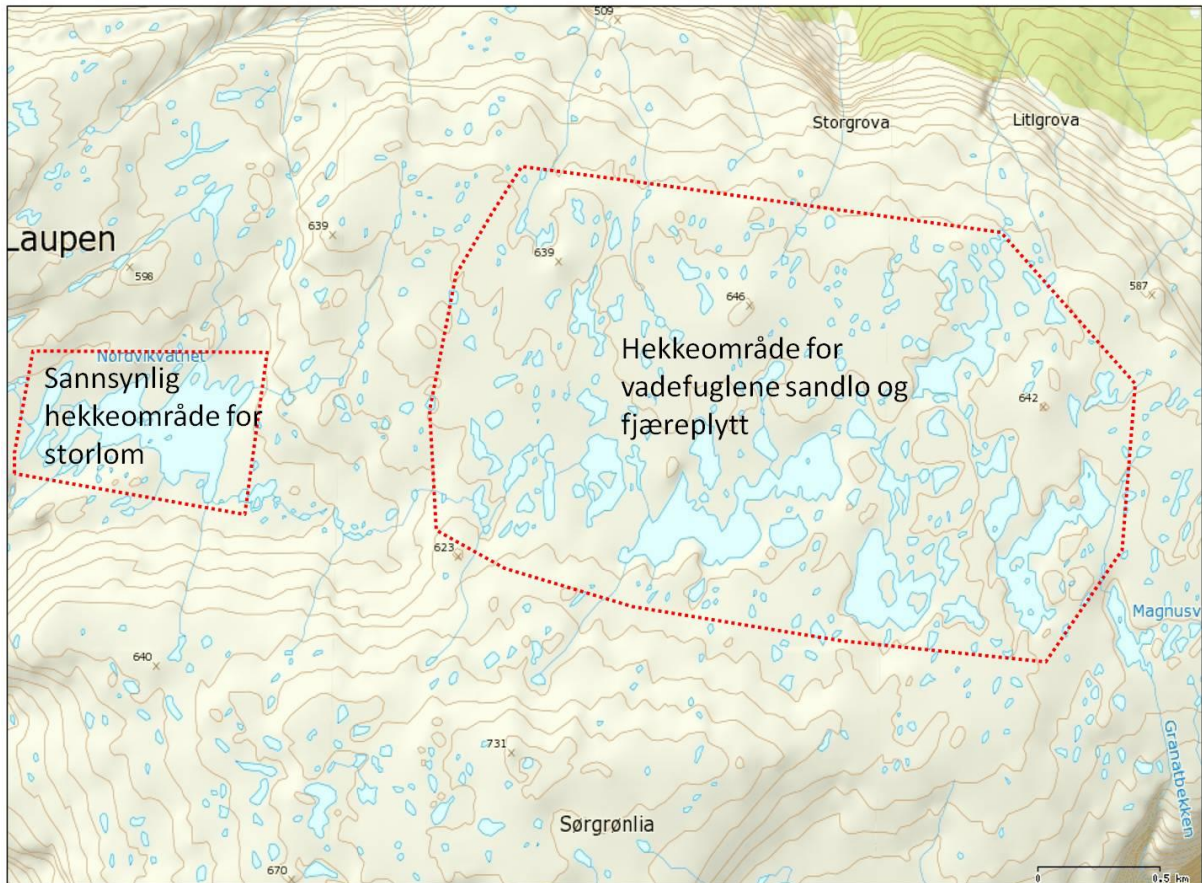
I tabell 4.2 er det sammenstilt viktige funn av naturmangfold pr. 2012 og 2019. For 2012 er det stort sett benyttet data fra fagrapporten utarbeidet i 2012, dvs. stort sett det som er presentert i tabell 4.1. For 2019 er det innarbeidet ny rødlistestatus, ny verdisetting (jf. håndbok V712) og nye funn i området. Det bemerkes at naturtypene 4 og 5 ikke ligger i aktuelt turbinområde, men i tilknytning til traséområdet for atkomstveien.

Tabell 4.2. Verdstatus for naturmangfold registrert i planområdet i 2012 og 2019. For funn som ikke var registrert/beskrevet i 2012 er verdien satt i parentes i kolonnen for 2012. Arter med rød tekst er rødlistet nå.

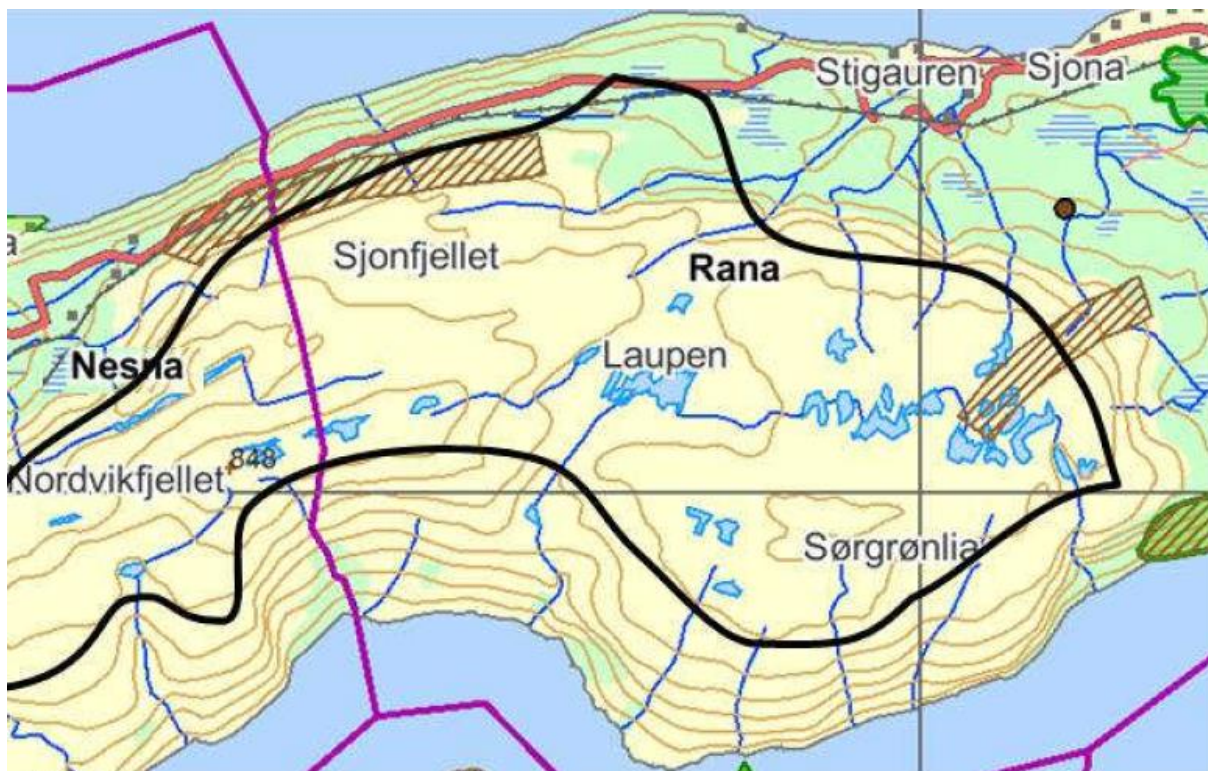
Tema	Type	Henvisning til fagrapport (Torvik og Tysse 2012)	Verdi	
			2012	2019
Naturtyper (viktige)	Kalkrike områder i fjellet	Nr. 1, figur 4.1	Middels (B)	Middels - stor
	Kalkrike områder i fjellet	Nr. 2, figur 4.1	Middels (B)	Middels - stor
	Kalkrike områder i fjellet	Nr. 3, figur 4.1	Middels (B)	Middels - stor
	Kystmyr/rikmyr	Nr. 4, figur 4.1	Middels (B)	Middels - stor
	Bjørkeskog med høgstauder	Nr. 5, figur 4.1	Liten (C)	Middels
Planter	Jøkelstarr (NT)		Middels	Middels
	Grannsildre (VU)		Middels	Stor
Vilt	Vadefugler	Figur 4.2	Middels	Middels
	Storlom	Figur 4.2	Middels	Middels
	Lirype (NT)		(Liten)	Middels
	Fjellrype (NT)		Liten	Middels
	Blåstrupe (NT)		(Liten)	Middels
	Sivspurv (NT)		(Liten)	Middels
	Elg		Liten	Liten

Figur 4.1. Beliggenhet av viktige naturtyper (etter Torvik og Tysse, 2012).

Figur 4.2. Beliggenhet av viktige funksjonsområder for fugler i planområdet (etter Torvik og Tysse, 2012).

Figur 4.3. Beliggenhet av viktige funksjonsområder for elg i planområdet (etter Torvik og Tysse, 2012).

Øvrig influensområde

Det øvrige influensområdet omfatter forekomster som er knyttet til halvøya med Sjonfjell, og som potensielt kan bli berørt av tiltaket. Det er kun inkludert lokaliteter for vilt, da det er denne gruppen som potensielt kan bli berørt av tiltaket. Utvalget inkluderer kun fugler.

Tabell 4.3 gir en oversikt over sårbare rovfuglarter som hekker i tilgrensende områder til planområdet, og der planområdet inngår i næringsområde og territoriet til forekomstene

Tabell 4.3. Verdstatus for rovfugler som hekker i det øvrige influensområdet, fordelt på 2012 og 2019. Territorium og leveområde er verdisatt tilsvarende som reirplassen

Art	Funksjon	Verdi	
		2012	2019
Havørn	Hekkeområder. Reirområder for to par lokalisert på sørsiden av Sjonhalvøya, utenfor planområdet. Trolig hekker 4+ par på halvøya, alle/flere med sekundært næringsområde og territorium som dekker deler av planområdet.	Middels	Middels
Kongeørn	Hekkeområde. Ett kjent reirområde på halvøya, trolig inngår hele planområdet i territoriet og næringsområde.	Stor	Middels
Vandrefalk	Hekkeområde. Et kjent hekkeplass på halvøya og en like ved. Planområdet inngår trolig i en perifer og mindre viktig del av næringsområdene for de to parene.	Middels	Middels

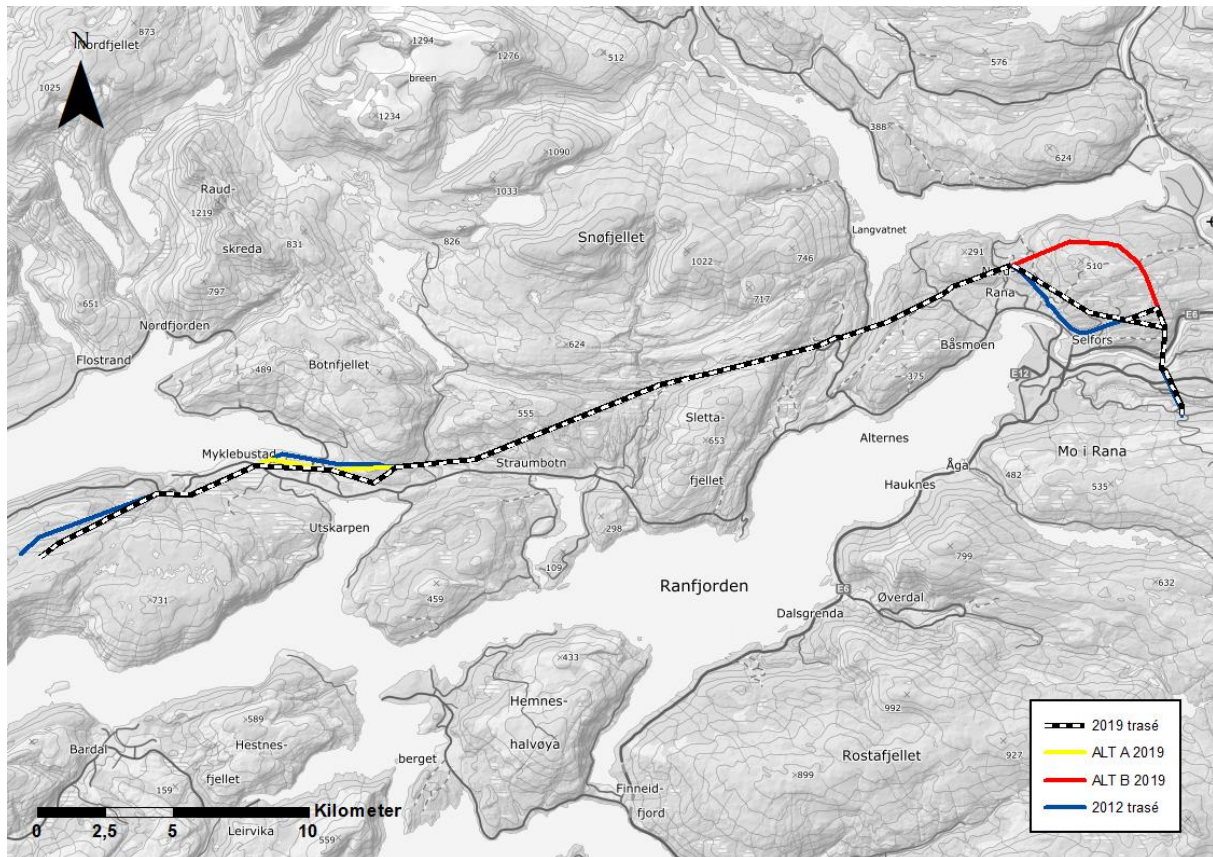
4.2 Nettilknytningen

4.2.1 Endringer i traseer for nettilknytningen

Fagrapporten for naturmangfold som ble utarbeidet i 2012 la til grunn delvis avvikende traseer for nettilknytningen enn de som er gjeldende nå. Som det fremgår av figur 4.4, er den midtre strekningen av traseene lik, mens det er avvik i begge ender.

I det følgende er forekomstene av naturmangfold som ble beskrevet i 2012 også relatert til den opprinnelige traseen, mens alle endringene er basert på ny trasé.

Figur 4.4. Forskjeller i trasé for nettilknytningen i 2012 og 2019.

4.2.2 Ny rødliste for arter

Tabell 4.4 gir en oversikt over endringer i rødlistestatus for arter som var registrert i tilknytning til nettilknytningen for Sjonfjellet vindkraftverk. Det er ikke registrert noen nye permanente funksjonsområder for rødlistede arter etter at fagrapporten ble utarbeidet i 2012.

For fugler og pattedyr vil det være flere rødlistede arter som i perioder er knyttet til traséområdet, f.eks. under trekk. Tabell 4.4 omfatter imidlertid primært arter som har fast forekomst, dvs. arter som hekker eller har helårs forekomst i tilknytning til traseen. Arter som ikke ble beskrevet i fagrapporten i 2012 er i første kolonne satt i kursiv.

Sivspurv, gulspurv, stær, gjøk og lirype er noen av de nye fugleartene på rødlista for 2015. Dette er arter som hekker flere steder i traseområdet, basert på foreliggende kunnskap. Ellers er strandsnipe tatt ut av den siste rødlista.

Tabell 4.4. Endringer i rødlistestatus for arter som var knyttet til planområdet pr. 2012. Rød skrift markerer at artene var/er på rødlista innenfor kategori LC = livskraftig, NT = nær truet, VU = sårbar eller EN= sterkt truet. Arter som ikke ble beskrevet i fagrapporten i 2012 er i første kolonne satt i kursiv.

Art	Status i traséområdet pr. 2012	Rødlistestatus		Forekomst i planområdet pr. 2012
		2012	2019	
Gaupe	Leveområde	VU	EN	Vanlig forekommende, ynglende
Hønsehauk	Hekkeområde	NT	NT	Flere hekketerritorier
Storspove	Hekkeområde	NT	VU	Noen få hekkeområder
Vipe	Rasteområde	NT	EN	Ett fast rasteområde
Hettemåke	Rasteområde	NT	VU	Benytter gruntvannsområder
Fiskemåke	Hekking og næringssøk	NT	NT	Knyttet til noen få gruntvannsområder i sjø
<i>Lirype</i>	Leveområde	LC	NT	Høyereleggende deler av traséområdet, hekker her
<i>Stær</i>	Hekkeområde	NT	NT	Hekkefugl ved bebyggelse
<i>Gjøk</i>	Hekkeområde	LC	NT	Deler av traséområdet er hekkeområde for arten
<i>Sivspurv</i>	Hekkeområde	LC	NT	Spredt forekommende hekkefugl i våtmark
<i>Gulspurv</i>	Hekkeområde	LC	NT	Hekker trolig flere steder i kulturlandskap
Strandsnipe	Hekkeområde	NT	LC	Spredt forekommende hekkefugl

4.2.3 Ny håndbok om konsekvensanalyse, V 712 (Statens vegvesen 2018)

I Statens vegvesen håndbøker om konsekvensutredning (som håndbok 140 og V712) er det faglige føringer for fastsetting av både verdi, omfang og konsekvenser for mange tema, deriblant naturmangfold. Ved bruk av gjeldende håndbok (V712) om konsekvensutredninger (Statens vegvesen 2018) vil det bli endringer av verdi for flere av de viktige forekomstene som er oppført i tabell 4.5 og 4.7. Verdiskalaen i denne håndboka spenner over fem verdiklasser (uten betydning-noe-middels-stor-svært stor), mens håndboka som ble lagt til grunn i 2012 kun benytter liten, middels og stor verdi.

Konkret er det gjort følgende endringer i verdi i forhold til 2012:

Tabell 4.5:

- Med ny håndbok for konsekvensanalyser (V712) er det gitt et spillerom for verdissetingen av både C-, B- og A-lokaliteter. C-lokaliteter kan verdissetes til enten noe eller middels verdi, B-lokalitet til middels eller stor verdi og A-lokaliteter til stor eller svært stor verdi. Det vil være betydningen av den enkelte lokalitet som bestemmer verdi den skal gis. Da lokalitetene i tabell 4.5 ikke er kartlagt og vektet (A, B eller C) av forfatter, er det vanskelig å definere hvilken verdi de skal ha. I tabellen er det derfor satt et spenn (f.eks. middels – stor) på disse lokalitetene for 2019.

Tabell 4.7:

- Funksjonsområder for arter som er rødlistet NT gis middels verdi

4.2.4 Ny og oppdatert kunnskap om naturmangfoldet

Ved vurdering av ny og oppdatert kunnskap, legges det til grunn den nye traseen for nettilknytningen. Denne avviker noe fra traseen som ble lagt til grunn i 2012 i den vestlige og østlige delen.

Ny datainnhenting har ført til begrenset ny kunnskap om naturmangfoldet i traséområdet. Nedenfor følger en kort gjennomgang av disse endringene i traséområdet.

Naturtyper

- En rik edelløvskog ved Selfors (figur 6.5 og 6.6 i fagrapport) har utgått. Denne ble direkte berørt av opprinnelig trasé, men ville uansett ikke blitt berørt av justert trasé.

Arter

- En spillplass for storfugl er registrert i tilknytning til traseen ved Øyjorden, i delområde 3. Ny trasé er lik den i 2012 for dette området
- En spillplass for storfugl er registrert i tilknytning til traseen ved Innergardlia, i delområde 4. Selv om gammel og ny trasé avviker her, berører begge traseene denne spillplassen direkte
- Deler av traseen (både ny og gammel) antas å ligge innenfor et hekketerritorium for vandrevalk ved Mo i Rana (delområde 5)
- På Artsobservasjoner er det lagt inn en skjermet observasjon av havørn som landet i en bergvegg like ved traseen (også alt A) i delområde 1. Lokaliteten er av observatør vurdert å være en mulig hekkplass for arten. Det er vanskelig å vurdere validiteten av dette funnet, men det er vel så sannsynlig at det er en sitteplass for arten enn en reirplass.
Lokaliteten bør imidlertid sjekkes ut før planene for ledningen fastsettes.

I tillegg til de forekomster som er nevnt over, er det på Artskart registrert mange funn av såkalt forvaltningsmessig viktige arter i traséområdet. Dette er arter som er rødlistet og/eller som Norge har et spesielt ansvar for å forvalte – dvs. såkalte ansvarsarter. Flere av disse artene er vanlig forekommende i traséområdet, f.eks. gråtrost og heipiplerke. Funnene er overveiende lagt inn med stort geografisk avvik, og de omfatter også i stor grad tilfeldige observasjoner, som er vanskelig å omforme til viktige funksjonsområder.

4.2.5 Inngrepsfrie naturområder

Det har ikke kommet noen ny oppdatering av inngrepsfrie områder etter 2013. Det skal ellers ikke ha skjedd endringer i status på inngrepsfrie områder i traséområdet mellom 2012 og 2013 (<http://inonkart.miljodirektoratet.no/inon/kart>).

4.2.6 Forskjell på status og verdi for naturmangfold i 2012 og i 2019

I tabell 4.5 - 4.7 er det sammenstilt viktige funn av hhv. naturtyper, offentlige viltområder og viltområder unntatt offentligheten pr. 2012 og 2019. For 2012 er det stort sett benyttet data fra fagrapporten utarbeidet i 2012, dvs. stort sett det som er presentert i tabell 3.2 – 3.5. For 2019 er det innarbeidet ny rødlistestatus, ny verdisetting (jf. håndbok V712) og nye funn i området.

Naturtyper

Tabell 4.5. Verdstatus for naturtyper registrert i traséområdet i 2012 og 2019

Type	Henvisning til fagrapport (Torvik og Tysse 2012)	Verdi	
		2012	2019
Gammel barskog (Hellarvegen) (Viktig, B)	Lokalitet 1 i figur 6.1	Middels	Middels- stor
Intakt lavlandsmyr (Stormyra) (Viktig, B)	Lokalitet 2 i figur 6.1	Middels	Middels- stor
Intakt lavlandsmyr (Helgelandsmyra) (Viktig, B)	Lokalitet 3 i figur 6.3	Middels	Middels- stor
Brakkvannsdelta (Mæla) (Lokalt viktig, C)	Lokalitet 4 i figur 6.3	Liten	Liten - middels
Gammel barskog (Straumdalen) (Svært viktig, A)	Lokalitet 1 i figur 6.3	Stor	Stor-svært stor
Bjørkeskog med høgstauder (Straumdalen) (Viktig, B)	Lokalitet 2 i figur 6.3	Middels	Middels- stor
Kystgranskog (Øyjorden) (Svært viktig, A)	Lokalitet 1 i figur 6.4/6.5	Stor	Stor-svært stor

Offentlige funksjonsområder for vilt

Tabell 4.6 gir en oversikt over verdisseting av viktige offentlige funksjonsområder for vilt i 2012 og i 2019. Alle lokaliteter ble beskrevet i fagrapporten i 2012.

Tabell 4.6. Verdisseting av viktige funksjonsområder for fugler i traséområdet i 2012 og 2019.

Type	Henvisning til fagrapport (Torvik og Tysse 2012)	Verdi	
		2012	2019
Storspove (Trolig hekkeplass, Stormyra)	Lokalitet 5 i figur 6.1	Middels	Middels
Våtmarksfugler (Hekke-, raste og beiteområde, Mæla)	Lokalitet 8 i figur 6.1	Middels	Middels
Våtmarksfugler (Raste- og hekkeområde, Utskarpen)	Lokalitet 9 i figur 6.3	Middels	Middels
Sandsvale (Hekkekoloni, ved Holmelva)	Lokalitet 1 i figur 6.3	Middels	Middels
Våtmarksfugler (Hekkeområde, Straumdalen)	Lokalitet 6 i figur 6.3	Middels	Middels
Orrfugl (Spillplass midt i traseen, ved Djupdalen)	Lokalitet 2 i figur 6.4	Middels	Middels
Våtmarksfugler (Nærings- og rasteområde, Engasjyen)	Lokalitet 3 i figur 6.5	Stor	Stor
Svartspett (Reirplass, eksisterende ledning, Yttern)	Lokalitet 4 i figur 6.5	Middels	Middels

Funksjonsområder for vilt unntatt offentligheten

Tabell 4.7 gir en oversikt over verdisseting av funksjonsområder for vilt unntatt offentligheten i 2012 og i 2019. Med unntak av to spillplasser for storfugl og et territorium for vandrefalk, ble alle lokalitetene omtalt i fagrapporten fra 2012.

Tabell 4.7. Verdisetting av viktige funksjonsområder for fugler unntatt offentligheten i traséområdet i 2012 og 2019. For lokaliteter som ikke var beskrevet i 2012, er verdien satt i parentes i kolonnen for 2012.

Art	Delområde ¹	Beskrivelse	Verdi	
			2012	2019
Havørn (Territorium)	1	I tilknytning til Sjonfjellet. Ingen kjente reirplasser ved traseen	Middels	Middels
Kongeørn (Territorium)	1	I tilknytning til Sjonfjellet. Reirplass lokalisert	Stor	Middels
Storfugl (Spillplass)	1	I tilknytning til Sjonfjellet	Middels	Middels
Vandrefalk (Territorium)	1 og 2	Adult fugl ble sett i tilknytning til sannsynlig hekkeplass.	Middels	Middels
Kongeørn (Reirplasser/territorium)	2	Kjent reirplass vel 2 km fra traseen. Territoriet omfatter traséområdet	Stor	Middels
Tårnfalk (Hekkeplass)	2	Antatt hekkeplass like ved traseen	Middels	Middels
Storfugl (Spillplass)	3	Leiken ligger ca. 1 km fra traseen	Middels	Middels
Storfugl (Spillplass)	3	Leiken ligger nær traseen	(Middels)	Middels
Hønehauk (NT) (Reirplasser/territorium)	4	Kjent reir 500 meter fra traseen	Stor	Middels
Storfugl (Spillplass)	4	Leiken ligger nær traseen	(Middels)	Middels
Hønehauk (NT) (Reirplasser/territorium)	5	Tre reirplasser registrert noe perifert i forhold til traseen	Stor	Middels
Vandrefalk (Reirplass/territorium)	5	Reirområdet ligger langt fra traseen, men territoriet vil dekke traséområder	(Middels)	Middels

1) Fra Tysse og Torvik (2012)

5 OPPSUMMERING

I rapporten er det gjort en gjennomgang av faggrunnlaget for viktige forekomster av naturmangfold i influensområdet for utbyggingen av Sjonfjellet vindkraftverk. Det er gjort en sammenligning av dagens situasjon med status beskrevet i fagrapporten som ble utarbeidet i 2012. Videre er verdien for viktige forekomster av naturmangfold oppjustert i tråd med nye rødliste og ny veileder for konsekvensanalyser.

Få nye viktige lokaliteter for naturmangfold er inkludert i denne rapporten sammenlignet med status i 2012. I tråd med ny håndbok for konsekvensanalyser, har viktige naturtyper fått høyere verdi enn i 2012. Dette gjelder også en del rødlistearter. Hekkeplasser for rovfugler er med ny veileder satt til middels verdi, mens i 2012 var flere vurdert å ha stor verdi.

Det har ellers kommet flere nye arter på siste rødlisten fra 2015. Dette betyr at flere rødlistearter enn i 2012 vil kunne bli berørt av utbyggingen.

6 REFERANSER

Artsdatabanken 2018. Ny rødliste for naturtyper 2018. Nettversjon: <https://artsdatabanken.no>.

Direktoratet for naturforvaltning. 2000. Viltkartlegging. DN-håndbok 11.

Direktoratet for naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - Verdsetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Henriksen, S. & Hilmo, O. (red.). 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge. (nettversjon: <http://data.artsdatabanken.no/Rodliste>)

Statens vegvesen 2010. *Konsekvensanalyser*. Håndbok 140.

Statens vegvesen. 2018. *Konsekvensanalyser*. Håndbok V712.

Torvik, E. S. og Tysse, T. 2012. *Sjonfjellet vindkraftverk i Nesna og Rana kommuner. Konsekvenser for naturmangfold*. Ambio rapport 25563-1.

Tysse, T. 2018. *Oppdatert kunnskap om naturmangfoldet knyttet til Sjonfjellet, Nesna og Rana kommuner*. Ecofact notat, 9 sider.